

סיפורים צדיקים

Vayechi 5771 @CBY

ח"ל ותורה שבכתב

1) רמב"ן בראשית הקדמה

בראשית. משה רבינו כתוב בספר זהה עם התורה יכולה מפיו של הקב"ה והקרוב שכותב זה בחר סיני כי שם נאי לו "עליה אליו החרה והיה שם ואתנה לך את לוחות האבן והتورה והמצוה אשר כתבתني להורותם" (שמות כד:יב) כי "לוחות האבן" יכלול הלוחות והמכتب כלומר עשרה הדברים "והמצוה" מספר המצוות כולם עשה ולא תעשה א"כ "התורה" יכלול הספרים מתחילה בראשית כי הוא מורה אנשיים בדרך בענין האמונה...

2) יחד כולם קדושה – סיפורים מאת ר' שלמה קרלייבך זצ"ל

"אנו אומרים בהגדה של פסח: 'מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עורי ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסובין בבני ברק, והיו מספרים... כל אותו הלילה. אצלם, ואצלכם בטח גם כן, איך עושים יהודים טובים, איך מחנכים ילדים? כמובן, הרבה לימוד. אבל עוד לפני הלימוד, היו מספרים כל אותו הלילה. החינוך מתחילה עם סיפורים. רק עם סיפורים'."

3) ספר מנחת הנפש – חלק א', הקדמה שנייה

ובענין סיפורים מעשיות שמעתי בשם מרן אדמור"ר מוהר"ר יעקלע מפשעווארסק זצ"ל שנשאל ע"י מלמד אם עליו להוציא ספרי מעשיות ללימודו עם תלמידיו. והשיב לו שחז"ל הורו לנו בדרך בהתחלה הש"ס במס' ברכות. שכבר במשנה הראשונה כבר מצינו מעשה שבאו בינוי מבית המשתה, ובמשנה ג' מעשה בר' טרפון שקרה וחטה, ובמשנה ה' אר"א בן עזרי הרי אני בגין שבעים שנה כו' עכת"ד.

4) ספרי דברים פיסקא מט ד"ה ולדבקה בו

ולדבקה בו, וכי היאך אפשר לו לאדם לעלות למרום ולדבק באש ולהלא כבר נאמר "מי ה' אלקי אש אוכלה הוא" (דברים ד' כד) ואומר "carsiya shibivin dinor" (דניאל ז' ט) אלא הדבק בחכמים ובתלמידיהם ומעה אני עליך כאילו עליית למרום... דורשי הגנות אומרים וצונץ להכיר את מי שאמר והיה העולם למוד הגודה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם ומדבק בדרכיו.

5) ספר חותת התלמידים – הקדמת המחבר (וע"ע בהבשתת האברכים – פרק ג, עמ' עג)

נכון שאיזה פעמים בשבוע לימד המלמד עם תלמידיו מדרשו או עין יעקב... וכן את המשל לא יזנוח המלדים ואבות הבנים, וכבר זההו חכמיינו זכרונם לברכה (מדרש שיר השירים א) ורבנן אמרין אל יהיו המשל הזה קל בעיניך שע"י המשל הזה אדם יכול לעמוד בד"ת, עד כאן. וביתר צרכיים לשמש בו בנערים, ולא בדבורי שכל התורה בלבד, רק גם בענייני המוסר, וצרכיים לדקק במשל לספר אותו נכוון על הסדר כאלו המעשה כך היה, כי כך דרכו של הנער, אף שידעו הוא שرك משל הוא, מכל מקום בשעה ששומע אותו, רואה הוא בדמיונו את כל המעשה כאלו נעשה באמת ומתפעל ומתחורר ממנו יותר ממן הנמשל.

6) מסכת אבות פרק ג משנה ט

רבי חנינא בן דוסא אומר כל שיראת חטא קודמת לחכמתו חכמתו מתקינה וכל שחכמתו קודמת ליראת חטא אין חכמתו מתקינה מתקימת הוא היה אומר כל שמעשיו מרובין מהחכמתו חכמתו מתקינה וכל שחכמתו מרובה ממעשיו אין חכמתו מתקינה:

7) The Rav: The World of Rav Joseph B. Soloveichik, Vol. I pg V¹ (R' Aaron Rakeffet-Rothkoff)-

When Reb Chaim [Heller] told stories about luminaries, both those he knew and those who had lived hundreds of years before him, he did not just relate them in meager words. These stories became living experiences filled with warmth and movement. Longstanding but forgotten stories came to life as Reb Chaim laughed and cried with the worthy people he portrayed. The images came back to life and crowded into his modest room as he spoke. Do you know what was the foremost strength of Reb Chaim when he narrated these stories? It was not his rhetorical or oratorical ability. He never utilized flowery language to enhance the tale he related. His greatness was in his reliving the story as he spoke!

Much Deeper than it Appears**8) זוהר ברך ג (במדבר) פרשת בהעלותך [דף קnb עמוד א]**

ר"ש אמר ווי להחוא ב"ג דאמר דהא אוריותא אתה לאחזהה ספרין בעלמא ומליון דהדיוטי... אלא כל מלין דאוריותא מלין עלאין איינון ורוזין עלאין...

9) זוהר ברך ג (במדבר) פרשת בהעלותך [דף קמח עמוד ב]

וזכאין איינון ישראל דאתהייב להו אוריותא עלאה דקשוט, ומאן דאמר דהחוא ספריא דאוריותא לאחזהה על החוא ספרו בלבד Kata'i Tipha Rov'hah, Dai haCi lao Aihi אוריותא עלאה אוריותא דקשוט אלא ודאי אוריותא קדישא עלאה Aihi אוריותא דקשוט, תא חזוי מלך ב"יו לאו יקרה דיליה הו לאשתעי מלה דהדיוטא כ"ש למכתב ליה, ואיסליק בעדעת דמלכא עלאה קודשא בריך הו לא הו ליה מלין קדישין למכתב ולמעבד מנינוו אוריותא? אלא דאייהו כניש כל מלין דהדיוטין כגון מלין דעתו, מלין דהגר, מלין דלבן בעקב, מלין דאתון, מלין דבלעם, מלין דבלק, מלין דזמרי, וכניש להו וכל שאר ספרין דכתיבין ובעיד מנינוו אוריותא...

10) מנורת המאור - הקדמה הספר (ר' יצחק אבוחב זצ"ל)

וכראות רבashi, מחבר התלמוד בבלי, את כל הענינים הגדולים כי, כי כמו שהי' צרייך לחבר המשמעות לבאר המצוות והדינין, לכך הי' צרייך לזכור, הדרישות והמעשיות שארעו בזמןינו קדמונינו הראים למדוע מהם הלכות ומוסרים, ומדות וננסים והבטחות וענינים גדולים, הצריכים לקיום האמונה...

11) מהרש"א – בבא בתרא עג. ד"ה אישתעו
אף כי באמת אין להכחיש פשטי הדברים... מ"מ יש כאן דברים בגו...**12) חי מורה"ן (אות ה)**

התורות שנאמרו על מאמרי רבה בר בר חנה, אמר רבינו זכרונו לברכה, שאמרם בשם אומרו, היינו הרבה בר בר חנה בעצמו. גם בעת שהחילה לגלות תורות על מאמרי רבה בר בר חנה, אז ספר, שרבבה בר בר חנה בא אליו ושרה פניו ואמר, מודיע לנו משים לב להמאמרים שלו ובקשו אותו על זה, שישים לבו עליהם, והוא גלה לו בהם חידושים נפלאים ונוראים.

¹ The Rav's Eulogy for Reb Chaim Heller

צדיקים

13) תפארת שלמה – פרשת חי שרה ד"ה ואבא הום (ר' שלמה הכהן מראדמסק ז"ע)
...וידוע גודל מעלה הצדיקים האבות הקדושים וכדומה כי המספר בספר בשחים זהו רצונו ית"ש והוא כמו ד"ת. כאשר ראיינו כל ספר בראשית הוא רק סיופרי המעשיות והתלאות אשר מצאו את אבותינו הקדושים והוא בתוך חמישה חומשי תורה יחשב...וז"פ "חללו עבדי ה' הילו את שם ה'" (תהלים קיג, א) פי' מה שמהללים עבדי ה' הם הצדיקים זה הוא כמו מהלל שם ה' כי זהו רצונו ית"ש.

14) רשיי בראשית פרק כד פסוק מב
ואבא הום - היום יצאתי והיום באתי, מכאן שקצתה לו הארץ. אמר רבי אחא יפה שיחתנו של עבדי אבות לפניו המקום מתרונע של בניים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה:

15) שבתי הבעש"ט (הוצאתת דבר, תל אביב עם' קמט)
ומעשה שהיה אב"ד דק"ק הוראנני והיה ברית מילה, ושמעתינו מהרב דק"ק פולנאח ומהרב דקהילתנו שהבעש"ט אמר, כל מי שיספר בשבתי הצדיקים כאילו עוסק במעשה מרכבה.

16) שיחות מלאה מלכה – חלק ב, עמ' קzag (ר' נתן געתגענער זצ"ל)
והחтем סופר ז"ע ישב פעם בשבת אחורי הצהרים וסייער עובדות מרבותיו הקדושים, הגה"ק רבינו נתן אדר וגה"ק בעמץ"ס הפלאה ז"ע, עד שבאו תלמידיו ואמרו לו רבינו הגע זמן תפילת מנחה, ואמר החתום סופר שיתפללו מהר מנחה ויערכו בזריזות שעודה שלישית, ומיד אח"כ המשיך בספר מרבותיו הקדושים. רואים מזה בספר סיופרי צדיקים, דבר גדול ונשגב הוא ...

17) בדבר רבה פרשה כא אות ג
שהקב"ה מתעסק בשבחן של צדיקים לפרסם בעולם...

The Truth of the Story

18) במחיצת רבינו – ר' יעקב קמנצקי זצ"ל (עמ' עב)
aireu פעם שהחפץ חיים זצ"ל הוכחה להעיד בבית המשפט לטובות בחור אחד בן ישיבת. כאשר רצתה הסניגור להוכיח לשופט את גדלו וישראלתו של הח"ח, הביא דוגמא שהחפץ חיים מקפיד על אבן גזילה יד כדי כך שכaware הוא משגר מכתב על ידי שליח ולא על ידי בית הדואר, והוא קורע בولي דואר בכדי שלא יונגרם הפסד לממשלה. התובע לגלג עלייו, ואמר, "זכוי אתה מאמי שבאמת כך הוא עשה? הלא גוזמא היא בודאי!" והשיבו הסניגור, "באמת גם אני אינו מאמין שאין כאן אלא גוזמא, אבל בכל זאת, וכי הבריות מספרים גוזמאות كانوا עלי ועליך?!"
ואמר רבינו, שראוים מזה שגם מן הגוזמאות במספרים הבריות על האדם, אפשר להכיר את מדרגתנו – אם צדיק הוא להיפך.

19) עשר צחחות – מערכת ט, אות סב – רב חיים הלברשטאם מצאנז ז"ע
כתב לי ידידי הרב מנחם אליעזר מהלער מצאנז: שפעם אחד שאל אביו הרב רבינו יצחק אשר זיל לרביינו מצאנז, אם אמת מה הseiופרים הנדפסים בסיפור הצדיקים? והשיב לו: אם הם או לא – לא יודע, אך זאת יודע כי כה יש להם לעשות כל מה שרצו.

Listening Deeply

(20) שיחות קודש – האדמו"ר מספינקא – ערך "סיפורי צדיקים" (עמ' קפנ)

ומה שהיו מספרים סיורי צדיקים, מובה מהר"ק ר' אלימלך בפרשנותו זולח"ק: כשהוא שומע מספרים מעילות הצדיקים ועובדותם בקדושה לשם יתרון באמת, אם באותו הפעם לבו חושך ומתלהב מאוד שיזכה גם הוא לעובוד את השיעית באמת, זה הוא סימן טוב שהשם עמו, וזהו הוא דבר ח', כן עניין סיורי צדיקים הוא כדי להביא האדם להתלהבות בעבודתו יתרון, אך לא שיראה המנהג כמציאות.

(21) עשר צחחות – מערכת ה, אות כד – רבינו אורי מטראעליסק ז"ע

שמעתי שביקשו מהרב הקדוש מטראעליסק שישפר להם מעשה. והשיב דמצינו בגמרא (ילקוט ואתchanן תtal): חייב אדם לומר מתי הגיעו מעשי למשיח אבוטי. והיינו דמצינו דממעשה אבות העשה תורה כמעט כל ספר בראשית וכו', צריך להיות שמקל מעשה יהיה העשה תורה.

(22) תולדות אדם – רבינו זלמליה מוללאזין זצ"ל – חלק ג, עמ' רנו

ומטעם זה נמצא בכמה ספרים יקרים שלצדיקים תולדות הצדיקים הראשונים, והוא בכך שמצויה יתועדר כל אדם וישתדל להגעה לזה לילך בדרכיהם הטובים לאשר הבחירה בידו ולא מעבר לים הוא, וכל הבא לטהר מסייעין אותו...

The Great Need for Our Time

(23) בראשית פרק מת פסוק א

וניקרא יעקב, אל-בנוי; ניאמר, האספו ואגידה לךם, את אשר-יקרא אתכם, באחרית הימים.

(24) דורש טוב – פרשת ויחי, מאמר ג (ר' נחום מרדי מטשורטקוב זי"ע)

ואפשר לבאר זה ע"פ מה שמסופר שפעם בא לפני כי"ק א"ז אדמו"ר הה"צ מרוזין זצ"ל אחד מחשובי החסידים הגדולים וביקש ממנו שיאמר לו איזה דבר טוב שייהה לו תועלת לכל ימיו, ואמר לו כי"ק זקנין ז"ל: הנה קודם ביום זה הדת היהודית על חות השערה, והעזה להתגבר על זה היא להתאסף בכל שבת קודש ולדבר מגודלי ישראל הצדיקים, ותהא בזאת תועלת לחיזוק הדת והאמונה. ועל זה מרמזו הכתוב "האספו ואגידה לךם, את אשר-יקרא אתכם, באחרית הימים", יקרא מלשון קר וצונן, הינו אשר יקרר אתכם באמונת ה' באחרית הימים, והתרופה ליה היא: "האספו ואגידה", להתאסף ולדבר באמונת אלקים. אני מתנה אתכם ג' דברים: א' שתקיימו את דברי; ב' שתזכרו את דברי; ג' שתשתף זאת ברבים.